

„A reménység lovagja” Jorge Amado ötven éves

Sokan elfelednék, hogy az élő világirodalom élvonalában van a helye a ma ötven esztendőes brazil íróknak: nyugaton különösen divatos ez a feledékenység... Igen, akik ezt tennék, hajlamosak arra, hogy munkásságában ne lássanak egyebet, mint a századforduló európai naturalizmusának, többek között a francia Zola művészetének egy kései utódját. Másoknak politikai ellenérzéseik vannak az 1931-ben Nemzetközi Lenin Békédíjjal kitüntetett kommunista íróval szemben. Az olvasóknak valóban széles tömegei azonban nemcsak a világ békemozgalmának az emlékeztető alapító wrocław kongresszus óta tevékeny résztvevőjét becsülik Jorge Amadót, hanem az író, a kitűnő szocialista művészt is. Magyarországon is sok regénye jelent meg százszáz kiadásokban.

Jorge Amado 1912-ben született. Húsz esztendő, amikor első regénye, a Karnevál országa megjelent. Már ebben a művében is hazájának, Brazíliának sajátos levegőjét idézi meg: a néger nép művészetét, életörvénének elementáris megnyilvánulását, az embertelen, minden érzést és gyengédséget megfojtó nyomorúságot. Ettől kezdve évenként jelennek meg új regényei. 1933-ban jelenik meg a Kakaó, 1934-ben a Verejték és 1935-ben

a magyarra is lefordított Zsubiabá. Eddig úgy látszott, mintha az író csak a néger egzotikus világa érdekelné, mintha hírnevét úgy szeretné megalapozni, hogy az európai és amerikai olvasó számára egyaránt újdonságként ható életüket krónikás módjára megörökíti.

Nemcsak a valóság hű feltárója Amado, hanem hamarosan a rossz világ megváltoztatásának aktív harcosa is lesz. Kora ifjúságától kezdve a Kommunista Párt tagja, egyik vezetője. A megtorlás persze nem várta soha magára: Vargas fasiszta diktatúrája emigrációba kényszerítette az írókat. Ekkor írta egyik legnagyobb sikerű regényét, mintegy dokumentumként — a Brazil Kommunista Párt főtákaráról, Prestesről. „A reménység lovagja” címmel. Ez a mű nem egyetlen személynél szól, hanem a vezető mindenhatóságát dicséri, hanem a brazil munkásság, a brazil nép életének nélküli önmagára eszmélését ábrázolja, a tényekhez híven. A regényes biográfia 1942-ben jelent meg.

Ezután következő regényeinek mintha kitarulna a látóhatára: a Végtelen földek, az Arany gyümölcsök földje és az 1946-ban napvilágot látott Vörös vetés, mintegy a brazil társadalom keresztmetszetét nyújtja. Természetesen újra nem hagyhatjuk

számításon kívül Amado pártos indulatát, kommunista állásfoglalását. Amadót vezérli a felfedezés vágya is.

Rövid ideig úgy látszik, mintha kiderülne Brazília felett az ég: az író is hazatérhet. Szép színművet ír Castro Alvis szerelméről, s mikor e »könyved« témát örökíti meg, akkor is a néger felszabadításáért küzdő nagy elődjének emlékét ébreszti. A bemutatkozó évében azonban már újra külföldre kényszerül: a szarnok Vargas után Dutra diktatúrája teremt a kommunista származás elviselhetetlen helyzetet. Megjárja Párizst, Olaszországot, 1948-ban Moszkvát is. Immár világhírű író, aki meglepő természetességgel ontja műveit. Jóllehet távol él földjétől, mégis ismeri és szereti, bár hónapok üldözik kommunista eszméit, felfogását, meggyőződését, mégis változtat ez a tény.

Újabbann arról érkeztek hírek, hogy Amado újra szerepet vállalt Brazília politikai életében: Quadros elnök diplomáciai beosztásban vélte legjobban felhasználni képességeit.

Ötvenedik születésnapján a »reménység lovagját«, a kommunista politikust, a szocialista világirodalom egyik jelentős képviselőjét köszöntjük személyesen.

E. Fehér Pál

Csak a nyerő szelvény

NEM ÉRKEZETT IDŐBEN

Óvások a Totó-Lottó Szegedi Körzeti Irodáján

Egyre népszerűbb Szegeden is a szerencsejáték, a totó és a lottó. Erről tanúskodik a Totó Lottó Szegedi Körzeti Irodájának statisztikája. Csongrád megyében is sok ezer ember hallgatja nagy izgalommal a húzás eredményét. És akihez Fortuna kegyes — az egyik napról a másikra — milliomos lesz.

Tipp helyett trükk

Fortuna asszony igen szerényes, s általában a türelmes emberekkel szimpatizál. Akik sürgetik, azokat rútul megbosszulja. Elenyészően kevés azoknak a lottózóknak és totózóknak a száma, akik a legfondorlatosabb módon szeretnék nagyobb összegű pénzhez jutni. De még mindig vannak, akik, ha szelvényük, számát nem találják a hivatalos listán, óvást emelnek. Mert hátha...

A Totó Lottó Szegedi Körzeti Irodájához öt évvel ezelőtti hetenként hatan is jelentettek be írásban vagy szóban óvást. Tóth Tivadar, az iroda vezetője most elmondta, hogy jelenleg általában hetenként egy-két totózó vagy lottózó reklamáit.

Az elmúlt hetekben levélben, majd személyesen jelentkezett K. Gy. kiszombori lakos. Véleménye az volt, és a nála maradt ellenőrző szelvény is »igazolta«, hogy 12 találatot ért el a totón. Tanúkat sorakoztatott, akik bizonyították, hogy időben, még szombaton délelőtt dobta postára a szelvényt Makón. Végül sok vita után alapos tényekkel bizonyították az iroda dolgozói, hogy totó szelvénye későn érkezett, a labdarúgómérkőzések lejárása után dobta csak postára.

Vádlóból vádlott

Vannak makacsabb emberek, akik megpróbálják a lehetetlent. Ezért fordult bírósághoz Z. J. tápéi lakos is. Azt állítja, hogy négy találat van. A beküldött szelvényen is valóban négy számot húztak ki, csupán egyetlen szépséghibát történt lottózás közben, és ezt a körülményt nem szabad figyelmen kívül hagyni. Csütörtök helyett szombaton este dobta be szelvé-

nyét Szegeden a központi iroda gyűjtőszekrényébe. A bíróságon elutasították Z. J. keresetét.

N. E. lajosmizsei lottózó is óvást emelt. Ő is vélt négy találatát miatt reklamálni. Sajnos a magánál tartott ellenőrző szelvényen volt csak találat, s az irodához beküldött számok ezzel nem egyeztek meg. N. E. is végigjárta az utat. Bírósághoz fordult, ahol vádlóból vádlott lett és társadalmi tulajdon ellen elkövetett csalás kísérletéért mondták ki bűnösnek, és négyhónapi fizescsőskéntesséssel járó javító-nevelő munkára ítélték.

Kár volt javítani

— Ez a pech! — Így szokták mondani, amikor az ember úgy jár, mint az a lottózó, akinek esetét a Szegeden megrendezett lottó kiállításán is megörökítették. Mielőtt történetét ismertetnénk, el kell mondanunk, hogy javított, áthúzott lottószelvényeket az irodákban nem értékelnek. A szerencsétlen lottózó, úgy látszik, erről nem tudott. Szelvényén szabályosan xelte a négyes, ötös számot, majd mást gondolván áthúzta többször az 5-öst, s ehelyett játszotta meg a 6-os számot. Ha eredeti elgondolása szerint küldi be szelvényét, abban az esetben négyes találatot ért volna el, de így — mivel hat bejegyzés volt szelvényén — még a harmas találatáért járó pénzt sem kapta meg, hiába emelt óvást.

Rossz ötlet

Az emberi felfurak kiismerhetetlen. A reklámoló lottózók közül többen alkalmazzák K. I. ötletét. Ő ugyanis 100 lottószelvényvel próbálkozik. Az értékelés után rövid idővel reklamált, mert négytalálatos szelvényének száma nem volt a kihúzottak között. Pedig ő bizonygatta, hogy egyszerre adta fel mind a százat és számára érthetetlen, hogy 99 időben érkezett az irodához, s csak a nyerő, a századik nem. Úgy gondoljuk, ehhez nem kell külön kommentár.

Néhány nagyon ravasz ember kitöltetlen szelvényt

küld az iroda vezetéséhez címzett borítékban levél kíséretében. Ebben egyik elpanaszolja, hogy beteg, nagy szüksége lenne nagyobb összegre. És arra kéri az iroda dolgozóit, húzás után négy vagy öt találatosra töltsék ki azt — és ő nem lesz háladatlan. És hogy menyire nem az, azt bizonyítja, hogy húzás után azonnal reklamál.

Mások arra hivatkoznak az üresen beküldött szelvényről, hogy a lottónak sem lenne rossz reklám, ha X, vagy Z városban nagyobb összeget nyerne valaki, s miért ne lehetne éppen ő, aki ezt kitalálta?

Ugyen és ehhez hasonló fogásokra nincs szükség, hiszen mindenki nyerhet.

Horváth Lászlóné

VADÁSZ FERENC:

AZ ÖRVÉNY

(15)

BERENIK, AZ ARANYHAJÚ

Berenike hozza reggelente az »Okinava Shinbun«-t, a »New York Times«-t, egy orosz nyelvű újságot és olykor a »Szabadság«-ot.

Szabadság... »A wonderful moment awaits you...« — az életnek egy csodálatos pillanata, amikor Ön megköszönheti az amerikai »Stroh's« sörét — hirdeti az egyik oldalon, s a másikon Hartman Károly temetkezésszervező és balzsamozó hofistára »magyar temetkezési otthonát«. Alatta Jakab-Tóth & Co. temetkezési intézetét ajánlják. Ezek három kápolnájukban gyors, pontos és kegyelmes szolgáltatásokat nyújtanak és betegszállítást is vállalnak.

Néha olvasok egy-két hírt. Unalmasnak találom az újságokat. Sokat fecsegek. Amit egyik nap fehérnek mondanak, arra másnap feketét kiáltanak. A könyveket becsülöm, de azok itt méregdrágák. Tudományos és filozófiai műveket böngezek szabad időmben.

Ez a clevelandi újság hetet-havát összehord. Egy manilai jelentést közöl: Douglas Mac Arthur, az USA nyolcvanegy éves tábornoka látogatást tett a Fülöp-szigeteken. Kijelentette: Trumant okolja a koreai háború győzelem nélküli befejezéséért. Ez történelmi tragédia volt... No, végre valami érdekesebb. »Newport városában a fiatalok tömegverekedést rendeztek jazz zenére.«

Fidel Castro kormányja újabb államosításokat tervez... Az ilyesmi nem izgat engem.

Berenike gyönyörű. Ezt már említettem. Sokszor megfordul a fejemben: jól festene velem az Aranymezőn. De az én képzeletemben ez az Aranymező nem azonos a kommunista szövetkezettel, még akkor sem, ha ők találták ki ezt a nevet. En csak a végtelen rónát, a

Már az idén kötelező gyakorlati munkán vesznek részt az egyetemi és főiskolai hallgatók

Szerződések a vállalatokkal — Gyakornoki díj — Szociális juttatások

Az oktatási reform megvalósításának útján újabb fontos lépés az a rendelkezés, amelyet a felsőoktatási intézmények hallgatóinak gyakorlati munkájáról közösen adott ki a művelődésügyi, a munkaügyi és a pénzügyminiszter.

A műszaki egyetemeken, a tudományegyetemeken, valamint a pedagógiai és gyógy-pedagógiai főiskolák tanterveit a hallgatók számára

kötelező szakmai gyakorlatot írhatnak elő a képzésük szakirányának megfelelő munkaterületen.

Ennek időtartama a teljes képzési idő alatt a műszaki egyetemeken és a tudományegyetemeken természettudományi karainak nem tanári szakain a tíz hónapot, a tudományegyetemek egyéb területein a hat hónapot, a

pedagógiai és gyógy-pedagógiai főiskolákon pedig a két hónapot nem haladhatja meg. A szakmai gyakorlatot a felsőoktatási intézmények és a kijelölt vállalatok közötti szerződés alapján bonyolítják le.

A rendelkezés értelmében a hét minden napján egyhuzamban teljesített szakmai gyakorlat idejére

a műszaki egyetemeken hallgatói az egyetemről szakmai gyakorlatos ösztöndíjban, a vállalatokról pedig gyakornoki díjban részesülnek.

A tudományegyetemek, a pedagógiai és gyógy-pedagógiai főiskolák hallgatói az egyetemről (főiskoláról) szakmai gyakorlatos ösztöndíjat kapnak. Nem folyósítható szakmai gyakorlatos ösztöndíj olyan hallgatónak, aki

nek népköztársasági tanulmányi ösztöndíja, vagy társadalmi tanulmányi ösztöndíja van, a gyakornoki díjat azonban ők is megkapják.

A vállalat a szakmai gyakorlat tartamára — az esetben, ha erre igényt tartanak —

a hallgatóknak a többi ott dolgozóval azonos térítés ellenében lehetőség szerint üzemi étkeztetést, az egyetem (főiskola) székelyen kívül végzett szakmai gyakorlat esetén szállítását biztosít.

A szakmai gyakorlat irányítására a vállalatok — arra alkalmas dolgozók közül — instruktorokat jelölnek ki.

Az említett felsőoktatási intézmények hallgatói már az idén e rendelkezésben foglaltak szerint folytatják szakmai gyakorlatukat.

Több mint 12 millió tankönyv

Sajtótájékoztató az új oktatási év ellátásáról

A Művelődésügyi Minisztériumban kedden sajtótájékoztatót ismertettek az 1962

—63-as oktatási év tankönyvellátását. Vágóölgyi Tibor, a Tankönyvkiadó Vállalat igazgatója többek között elmondta, hogy az általános és a középiskolák tanulóihoz 357 féle kiadványból több mint 12 millió új példány áll rendelkezésére.

Az új tanévre már valamennyi általános iskolai tankönyv megjelent, s azokat a könyvtárterjesztő vállalatok időben megkapták. Megjelentek már a dolgozók általános iskolájának tankönyvei is. Elkészültek a középiskolai tankönyvek, a gimnáziumok 3. osztályában használt fizika és olasz nyelvkönyv, valamint a közgazdasági technikai technológia könyv kivételével. A hiányzók legkésőbb augusztus végéig elhagyják a nyomdát.

Öt plusz egyes tankönyvek

Az 1962—63-as oktatási évben aránylag kevés lesz az új kiadású általános és középiskolai tankönyv, mert a következő években valamennyit kicserélik. Most csak azok helyett adtak ki újat, amelyek már nagyon elavultak. Az általános iskolák tanulóihoz csupán a fa-

kultatív nyelvoktatáshoz készült új könyvek.

Az új típusú iskolákban 22 féle úgynevezett öt plusz egyes új tankönyv, a szakközépiskolai könyvek közül 37 féle jelenik meg.

Néhány új tankönyv a felnőtt oktatásban résztvevők számára is megjelenik: így a középiskolai 1. és 3. osztályos biológia, a 2.-os matematika és a 3.-os fizika.

Szakköri füzetek

A pedagógusok munkájának könnyítésére az idén is nagy számban készülnek különféle segédkönyvek. Az általános és a középiskolákban működő számos idegen nyelvű szakkör tagjainak hasznos támogatást nyújt majd az orosz szakköri füzet, illetve zsebkönyv. Újdonság lesz a kisiskolásoknak készülő orosz és német nyelvkönyv, amelyeket az ősszel meginduló kísérleti osztályokban átmenetileg használnak.

Az iskolai könyvtár sorozatban hamarosan napvilágot lát a szomszéd népek irodalmából és a Magyar irodalom a századfordulón című kötet. Az előbbiben a tanulók megtalálhatják a szomszéd népek irodalmának legszebb alkotásait. A is.

Dr. Bencédy József, a Művelődésügyi Minisztérium közepfokú oktatási főosztályának vezetője a tankönyvellátás kérdéseiről tájékoztatta a sajtó képviselőit. Többek között elmondta, hogy változatlanul szükséges a használt tankönyvek egy részének összegyűjtése. Továbbra is fenntartják az általános iskolákban a helyi szetosztás jól bevált módszerét. Közölte, hogy néhány középiskolai tankönyv összegyűjtése is szükséges, mert az eredetileg tervezettnél több tanulót vettek fel az első osztályokba. Elmondta még, hogy az általános és a középiskolai füzetekből, író- és tanszerekből, iskolatáskákból bőséges készlettel rendelkeznek a boltok. A tanév első napjára lesz kellő mennyiségű rajztábla és vonalzó

Az elosztás rendje

búzatengert álmodom, ha Szentgyörgyre gondolkodom. Elvetem a szocializmust, az a célok, hogy úr, jómódú ember, szabad vállalkozó legyen belőlem.

A bolsevisták megfosztották egzisztenciájától a magyar parasztságot — sokszor halljuk ezt Kolthaytól. Mindig fenntartás nélkül egyetértettem vele, de mostanában ösztönös ellenkezést vált ki minden szava. Semmiért se tudok lelkesedni, ha tőle hallom. Antipatikus a szememben. Nem mutatom, de így van.

Ő se mutatja, hogy tetszik neki Berenike. Előkelően viselkedik. De a napokban láttam őket együtt. Neki kocsija van, sok pénze, s valamilyen rangja is, jóllehet, hogy milyen — ez előttünk pontosan mindmáig nem tisztázódott. Ő a »főnök«. Ez elég. Már Horthy idején is fontos beosztást töltött. Ötven évesnek becsülöm. Lehet, hogy több? Szemlélatomást fiatalabbnak akar látszani. Gyanítjuk, hogy festeti a haját, befektetési az ősz szálakat.

Andrással is huzakodtunk: félig tréfásan, félig komolyan. Vele is Berenike miatt. Pedig sem ő, sem én nem jutottunk hozzá közelebb annál, minthogy köszöntünk neki, mosolyogtunk rá és olykor megállítottuk néhány előkészített, kedveskedő angol szóval. »How do you do, Berenice!« Talán jobb is, hogy most mindketten a főnökre neheztelünk. Még megeshetett volna, hogy egymással kapunk hajba miatta.

Ötünk között most jó a viszony. Szegény Berci volt a gyűjtőanyag. Nem kívántuk a halálát. Jobb lett volna, ha a saját lábán, elevenen megy el közülünk.

Most békén hagyjuk egymást, mindegyikünknek megvan a maga gondja, baja, öröme. András és én egy kicsit úgy jártunk, mint »Az osztriga és a kereskedő« című La Fontaine mese groteszk zárandokai, akik összevesztek egy talált osztrigán s akiknek perét Perrin Dandin, a mese hőse úgy döntötte el, hogy magának tartotta meg az osztrigát, nekik adta a héját.

»A vörösek megfosztják egyéniségétől a hazai parasztságot.«

Most olyan hangulatban vagyok, hogy a főnökkel lelkem mélyén akkor is ellenkeznék, ha jobb kezemre azt mondaná, hogy jobb, a balra, hogy bal.

Frank Pollack gyakran megíszte az azzal, hogy külön fogalkozik velem. Ő tanított cselgáncsra. Szoba hozta, hogy miképpen volna sikeresen megvalósítható bizonyos szovjet erők kiképzése otthon, hogyan lehetne róluk